

การวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของนายหน้าอสังหาริมทรัพย์เพื่ออยู่อาศัย
กรณีศึกษาของธนาคารทหารไทย

Financial Planning for Retirement of Independent Mortgage Brokers for
Home Loans, Case Study of TMB Bank (Thai Military Bank)

อุซมาน ยูนู^{1*} และ ภาริน ธนนทวีกุล²

¹สาขาวิชาการจัดการการเงินและการธนาคาร คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

²คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

*ผู้รับผิดชอบบทความ

Usman yunu^{1*} และ Pharin Thanonthaweekul²

Email: yunu4353@gmail.com¹

¹Master of Business Administration Program in Finance and Banking, Faculty of Business
Administration, Ramkhamhaeng University, Thailand

²Faculty of Business Administration, Ramkhamhaeng University, Thailand

*Corresponding author

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจ การวางแผนทางการเงิน นายหน้าอสังหาริมทรัพย์เพื่ออยู่อาศัยของกรณีศึกษาธนาคารทหารไทย (2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมวางแผนทางการเงินของนายหน้าอสังหาริมทรัพย์เพื่ออยู่อาศัยของกรณีศึกษาธนาคารทหารไทย (3) เพื่อค้นหา รูปแบบการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสม โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ นายหน้าอสังหาริมทรัพย์เพื่ออยู่อาศัยของ ธนาคารทหารไทย จำนวน 152 คน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างมาจากการเปิดตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน การวิเคราะห์ความเปรียบเทียบความแตกต่าง โดยใช้สถิติทดสอบค่าที ค่าทดสอบความแปรปรวน

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 25 – 30 ปีการศึกษา ระดับปริญญาตรี รายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท สถานภาพสมรส มีจำนวนบุตร 1 –

2 คน มีพฤติกรรมวางแผนทางการเงิน ด้านผลตอบแทนที่จะได้รับเป็นอัตราดอกเบี้ย มีระยะเวลาการออม การลงทุน ระยะยาว (Long Term) ช่วงระยะเวลาเกิน 10 ปีขึ้นไป รูปแบบของการออมการลงทุน คือ ฝากเงินที่ธนาคาร / สถาบันการเงิน เป้าหมายชีวิตเกษียณเพื่อใช้ยามฉุกเฉินหรือเจ็บป่วย และผลการศึกษา พบว่า นายหน้าอสังหาริมทรัพย์เพื่ออยู่อาศัยของธนาคารทหารไทยที่มีปัจจัยลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน ได้แก่ อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และจำนวนบุตร มีการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

คำสำคัญ : การวางแผนทางการเงิน วัยเกษียณ พฤติกรรมวางแผนทางการเงิน นายหน้าอสังหาริมทรัพย์

Abstract

This independent study aims to (1) study the cognition of the financial planning of independent mortgage brokers for home loans, case study of TMB Bank, (2) study the financial planning behaviors of independent mortgage brokers for home loans, case study of TMB Bank, (3) find suitable financial planning models by using the samples of 152 independent mortgage brokers for home loans. The sample size was standardized by using the Krejcie and Morgan table. Applied statistics and methods to this study are the Percentage Value, Arithmetic Mean, Standard Deviation, the Analysis of differentiations by using T Test statistics and Variance Test Value.

The results of the independent study found that most of the respondents were females age ranged from 25 – 30 years old with their highest education in bachelor's degree. The average monthly income was between 20,001 - 30,000 Thai Baht. Most of the respondents were married with 1 to 2 children. The study showed the financial planning behavior that most of the respondents have invested for saving purpose in long term investment for over 10 years in order to gain the interests. The financial planning model was saving investment by depositing the money to banks or financial institutions for retirement purpose so that they can spend their saving money on any emergencies and healthcare. The study also discovered that the different demographic factors such as ages, average monthly incomes and numbers of children have reflected the financial planning model which showed the statistically significant at the .05 level.

Keywords: Financial Planning, Retirement Age, Financial Planning Behavior, Independent Mortgage Broker

บทนำ

ในโลกยุคปัจจุบัน ผู้คนที่หลากหลาย มีความต้องการการใช้ชีวิตที่แตกต่างกัน องค์กรธุรกิจหลายๆ องค์กรมีการแข่งขันทางการตลาดที่สูงมากขึ้น การเจริญเติบโตทางธุรกิจเพิ่มสูงขึ้น ทำให้รายได้ของพนักงานสูงขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้เกิดอาชีพที่หลากหลายบางองค์กรมีพนักงานประจำ และยังมีพนักงานฝ่ายขายอิสระแบบไม่มีเงินเดือนประจำ องค์กรจะจ่ายค่าตอบแทนตามยอดขายที่กำหนดไว้ อาชีพกลุ่มนี้เรียกว่านายหน้าอิสระ นายหน้าของนายหน้าอิสระทำหน้าที่เสนอผลิตภัณฑ์ขององค์กรแก่ลูกค้าตามยอดขายที่กำหนดไว้ จึงจะได้รับค่าตอบแทนรายได้ของนายหน้าอิสระจะสูงกว่าพนักงาน ประจำหลายเท่าตัว เนื่องจากไม่มีสวัสดิการจากองค์กร

ซึ่งอาชีพกลุ่มนายหน้าอิสระ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรู้จักการใช้ การออมเงินเพื่อจะได้มีเงินใช้อย่างต่อเนื่อง เพราะอาชีพกลุ่มนี้ ไม่สามารถบอกได้ว่า ภายหน้าจะได้รับ ค่าตอบแทนเป็นจำนวนเงินเท่าไร หรือหากเกิดวิกฤติการณ์นายจ้างสามารถเลิกจ้างได้ทันทีโดยไม่มีกฎหมายรองรับหรือคุ้มครอง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่อาชีพกลุ่มนี้ ต้องเรียนรู้การออมเพื่ออนาคต อย่างถูกวิธีเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการขาดเงิน

การวางแผนทางการเงินเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับทุกคน และกลุ่มอาชีพอิสระที่ไม่มีสวัสดิการ หรือกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และอนาคตข้างหน้า รายได้ที่ไม่มีความแน่นอน ทั้งความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความต้องการ หรือคู่แข่งทางการตลาดที่มากขึ้น และรายจ่ายที่ใช้ในการเดินทางเพิ่มสูงขึ้นทำให้กลุ่มอาชีพนายหน้าอิสระต้องหันมาให้ความสำคัญกับการวางแผนทางการเงินมากขึ้น เพราะจะทำให้รู้เป้าหมายของการใช้เงิน ระยะเวลาการหาเงิน หรือแม้แต่เราควรใช้เงินแต่ละเดือนจำนวนเท่าไร เพื่อการออมเงินวัยเกษียณด้วยการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจากที่เห็นได้ชัด คือ ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านสังคม และด้านเทคโนโลยี เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลให้พฤติกรรมของมนุษย์มีการปรับตัวให้เป็นไปตามความเจริญทางด้านต่าง ๆ ทำให้คนไทยเปลี่ยนค่านิยมใหม่ เช่น การมีบุตรน้อยลง การนิยมอยู่เป็นโสดมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ทำให้จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ปัญหาที่ตามมาคือ จะทำอย่างไรเพื่อให้สามารถมีรายได้เพียงพอหลังเกษียณโดยการพึ่งพาตัวเองได้ โดยไม่เดือนร้อนผู้อื่น ดังนั้นการวางแผนการเงินจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุ

ดังนั้น ผู้ศึกษาซึ่งเป็นพนักงานกลุ่มเซลล์ หรือนายหน้าอิสระ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของนายหน้าอิสระด้านสินเชื่อเพื่ออยู่อาศัยของกรณีศึกษา ธนาคารทหาร

ไทย ซึ่งผลการวิจัยนี้สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาปรับใช้ในการวางแผนทางการเงิน เพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจ การวางแผนทางการเงินนายหน้าอิสระสินเชื่อเพื่ออยู่อาศัยของ
กรณีศึกษานาครทหารไทย

1.3.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมวางแผนทางการเงินของนายหน้าอิสระสินเชื่อเพื่ออยู่อาศัยของ
กรณีศึกษานาครทหารไทย

1.3.3 เพื่อค้นหารูปแบบการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสม

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. นายหน้าอิสระสินเชื่อเพื่ออยู่อาศัยของกรณีศึกษานาครทหารไทยที่มีปัจจัยลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกันมีการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณแตกต่างกัน
2. นายหน้าอิสระสินเชื่อเพื่ออยู่อาศัยของกรณีศึกษานาครทหารไทยที่มีปัจจัยพฤติกรรมวางแผนทางการเงินแตกต่างกันมีการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของนายหน้าอิสระสินเชื่อเพื่ออยู่อาศัยของ
กรณีศึกษานาครทหารไทย ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1) ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของนายหน้าอิสระ
สินเชื่อเพื่ออยู่อาศัยของกรณีศึกษานาครทหารไทย ประกอบไปด้วย ด้านผลตอบแทนที่จะได้รับ ด้าน
ระยะเวลาการออมการลงทุน ด้านรูปแบบของการออมการลงทุน และด้านเป้าหมายชีวิตเกษียณ

2) ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของนายหน้าอิสระสินเชื่อเพื่อ
อยู่อาศัยของกรณีศึกษานาครทหารไทย ประกอบไปด้วย ด้านการออม ด้านการลงทุน และด้านรายได้อื่น
ๆ

2 ขอบเขตด้านพื้นที่

กรุงเทพมหานคร

3 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นายหน้าอิสระสินเชื่อเพื่ออยู่อาศัยของธนาคารทหารไทย ซึ่งมีจำนวน 245 คน (ข้อมูลพนักงานธนาคารทหารไทย กรุงเทพฯ, 2562)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นายหน้าอิสระสินเชื่อเพื่ออยู่อาศัยของธนาคารทหารไทย จำนวน 152 คน ซึ่งขนาดของกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวได้มาจากการเปิดตารางเครซีและ มอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน สายชล สันสมบูรณ์ทอง, 2559)

4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้จะเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนสิงหาคม ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2563 ใช้เวลาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเป็นระยะเวลา 2 เดือน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1 ทำให้ทราบการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของนายหน้าอิสระสินเชื่อเพื่ออยู่อาศัยของกรณีศึกษาธนาคารทหารไทย
- 2 ทำให้ทราบพฤติกรรมวางแผนทางการเงินของนายหน้าอิสระสินเชื่อเพื่ออยู่อาศัยธนาคารทหารไทย
- 3 ทำให้สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาปรับใช้ในการวางแผนทางการเงิน เพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุในอนาคตต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดทิศทางในการดำเนินการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

เสรี วงษ์มณฑา (2552) ได้ให้คำจำกัดความว่า หมายถึง ลักษณะทางประชากรศาสตร์ประกอบด้วย อายุ เพศ ขนาดครอบครัว สถานภาพ รายได้ อาชีพ ระดับการศึกษา องค์กรประกอบเหล่านี้เป็นเกณฑ์ที่นิยมนำมาใช้ในการแบ่งส่วนการตลาด ลักษณะประชากรศาสตร์เป็นสิ่งที่สำคัญและสถิติที่วัดได้ของประชากรที่จะสามารถช่วยกำหนดตลาดของกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งทำให้ง่ายต่อการวัดมากกว่าตัวแปรทางด้านอื่น ๆ ตัวแปรทางด้านประชากรที่สำคัญ ประกอบด้วย

1) อายุ (Age) หมายถึง อายุของกลุ่มของผู้บริโภค นักการตลาดจึงใช้ประโยชน์จากด้านอายุ เพื่อเป็นตัวแปรทางด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน ของส่วนตลาดได้ทำการค้นหาความต้องการของ ตลาดส่วนเล็ก (Niche Market) โดยมุ่งความสำคัญที่ตลาดอายุส่วนนั้น ๆ

2) เพศ (Sex) หมายถึง ตัวแปรทางที่เป็นส่วนในการศึกษาหาความสำคัญเช่นกัน ดังนั้นจึงต้อง ศึกษาตัวแปรนี้อย่างรอบครอบ เพราะว่าในยุคปัจจุบันนี้ตัวแปรทางด้านเพศมีการเปลี่ยนแปลงใน พฤติกรรมของการบริโภคไปจากเมื่อก่อน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอาจมีสาเหตุจากการเปลี่ยนแปลงไปใน ปัจจุบัน

3) ลักษณะครอบครัว (Marital Status) หมายถึง ลักษณะของครอบครัวนับว่าเป็นเป้าหมายที่สำคัญ และมีความสำคัญอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับหน่วยของผู้บริโภค ในการพิจารณาลักษณะทางประชากรศาสตร์และโครงสร้างด้านสื่อที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่เป็นคนตัดสินใจในครอบครัวเพื่อที่จะช่วยทำให้พัฒนากลยุทธ์การตลาดได้อย่างเหมาะสม

4) รายได้ การศึกษา และอาชีพ (Income, Education and Occupation) หมายถึง ตัวแปรที่สำคัญ รายได้จะเป็นตัวชี้วัดความสามารถของผู้บริโภค ในขณะที่วัยวุฒิที่จริงแล้วอาจใช้เกณฑ์ รูปแบบการดำรงชีวิต ธรรมเนียม อาชีพ การศึกษา ฯลฯ เป็นตัวกำหนดเป้าหมายได้ ส่วนใหญ่จะเชื่อมโยงเกณฑ์รายได้รวมกับตัวแปรด้านประชากรศาสตร์หรืออื่น ๆ

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการออม

ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (2558) กล่าวว่า การออม หมายถึง การแบ่งรายได้ส่วนหนึ่งเก็บสะสมไว้สำหรับวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น เพื่อไว้ใช้ในอนาคต เพื่อเวลาฉุกเฉิน เพื่อใช้ในสิ่งที่อยากได้หรืออยากทำ การออมส่วนใหญ่มักอยู่ในรูปแบบที่มีความเสี่ยงต่อการสูญเสียเงินต้นต่ำ และได้รับผลตอบแทนไม่สูงนักเมื่อเทียบกับการลงทุน เช่น การฝากออมทรัพย์ การฝากประจำ การซื้อสลากออมทรัพย์

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน

บุญรุ่ง จันทน์นาค (2560) กล่าวว่า การวางแผนการเงิน การสร้าง ใช้งาน ปรับปรุง และแก้ไขแผนงานเพื่อความสำเร็จตามเป้าหมายการเงินของบุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยเฉพาะ โดยแนวคิดของแผนเน้นถึงเป้าหมาย นับตั้งแต่จุดแรกเริ่มของการวางแผนการลงทุน มากกว่าการใช้เครื่องมือทางการเงินแบบใดแบบหนึ่ง หรือมากกว่านั้น เพื่อแก้ไขปัญหาการเงินบางปัญหาเท่านั้น

อรุณี นุสิทธิ์ (2557) กล่าวว่า การวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ หมายถึง กระบวนการในการวางแผนการดำเนินชีวิตในช่วงหลังเกษียณอายุหลังจากหยุดการทำงาน ภายใต้มาตรฐานการครองชีพที่ต้องการ และเป็นไปได้ ซึ่งอาศัยการคาดการณ์อายุที่คาดว่าจะเกษียณและแหล่งที่มาของรายได้หลังเกษียณอายุ เพื่อ

กำหนดกลยุทธ์และแนวทางที่จะทำให้แผนการดำเนินชีวิตในช่วงหลังเกษียณอายุนั้นบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สิริลักษณ์ วรรณกุล (2558) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของผู้มีเงินได้ อายุระหว่าง 22-60 ปี ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ ของผู้มีเงินได้ อายุระหว่าง 22- 60 ปี ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 40 ค และใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ในการวิเคราะห์และทดสอบสมมติฐาน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 22 - 29ปี สถานภาพโสด การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพราชการพนักงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 15,000 - 30,000 บาท การออมหรือลงทุนทุกเดือน ในระยะยาว 5 ปี ขึ้นไป ด้วยสัดส่วน 10% แต่ไม่ถึง 20% ของรายได้ อัตราผลตอบแทนที่คาดหวังอยู่ที่ 6% ถึง 8% ทำการศึกษาข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนในอนาคตข้อจำกัดที่ส่งผลการตัดสินใจ คือการขาดความเข้าใจ การวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณด้วยการฝากเงินกับธนาคาร โดยข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ และการให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะเฉพาะส่วนบุคคลในแต่ละด้าน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจความเชื่อ ความคาดหวังต่อผลตอบแทน และการยอมรับความเสี่ยง แตกต่างกัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาตามกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ตามลำดับ ดังนี้

1 ข้อมูลปฐมภูมิ

แจกแบบสอบถาม ใช้การเก็บกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ครบตามจำนวนที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ 152 ชุด หลังจากได้รับแบบสอบถามกลับมา ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดก่อนทำการวิเคราะห์ข้อมูล

2 ข้อมูลทุติยภูมิ

เป็นข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้า รวบรวมจากงานวิจัย บทความ วารสาร เอกสารต่าง ๆ เพื่อเป็นส่วนประกอบในเนื้อหาและนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) จัดเตรียมแบบสอบถามให้ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง
- 2) ตรวจสอบความสมบูรณ์แบบสอบถาม แล้วจึงนำไปแจกแบบสอบถามจำนวน 152 ชุด ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง
- 3) เก็บรวบรวมแบบสอบถามจนได้ครบตามจำนวนแล้วจึงนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการลงข้อมูลของแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล
- 4) ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของคำตอบในแบบสอบถามเสร็จสิ้นจึงจัดหมวดหมู่ของแบบสอบถามและตั้งค่าการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics)

1. การวิเคราะห์ปัจจัยลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ปัจจัยพฤติกรรมวางแผนทางการเงิน วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
3. การวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของนายหน้าอสังหาริมทรัพย์เพื่ออยู่อาศัยของธนาคารทหารไทย วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติอนุมาน (Inferential statistics)

1. เพื่อเปรียบเทียบการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของนายหน้าอสังหาริมทรัพย์เพื่ออยู่อาศัยของธนาคารทหารไทย โดยจำแนกตามปัจจัยลักษณะประชากรศาสตร์ วิเคราะห์โดยใช้สถิติทดสอบค่า t-test และสถิติทดสอบค่า F-test ในการวิเคราะห์ความทางเดียว (One way ANOVA) โดยกำหนดที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ .05
2. เพื่อเปรียบเทียบการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของนายหน้าอสังหาริมทรัพย์เพื่ออยู่อาศัยของธนาคารทหารไทย โดยจำแนกตามปัจจัยพฤติกรรมวางแผนทางการเงิน วิเคราะห์โดยใช้สถิติทดสอบค่า F-test ในการวิเคราะห์ความทางเดียว (One way ANOVA) โดยกำหนดที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น

- ✓ เพศหญิง
- ✓ มีอายุระหว่าง 25 – 30 ปี
- ✓ การศึกษาระดับปริญญาตรี
- ✓ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท
- ✓ สถานะภาพสมรส
- ✓ มีจำนวนบุตร 1 – 2 คน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยพฤติกรรมวางแผนทางการเงิน

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีพฤติกรรมวางแผนทางการเงิน

- ✓ ด้านผลตอบแทนที่จะได้รับอัตราดอกเบี้ย
- ✓ ด้านระยะเวลาการออมการลงทุนระยะยาว (Long Term) ช่วงระยะเวลาเกิน 10 ปีขึ้นไป
- ✓ ด้านรูปแบบของการออมการลงทุนฝากเงินที่ธนาคาร / สถาบันการเงิน
- ✓ ด้านเป้าหมายชีวิตเกษียณ เพื่อยามฉุกเฉินหรือเจ็บป่วย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของนายหน้า

อิสระสินเชื่อเพื่ออยู่อาศัยของกรณีศึกษานาการทหารไทย

ด้านการออม ภาพรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับที่มีความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ท่านวางแผนการออมไว้ทุก ๆ เดือน รองลงมา ได้แก่ ท่านเก็บออมเงินตามการตั้งเป้าหมาย เช่น การซื้อสินค้า, ซื้อทองคำ และของมีค่าอื่น ๆ ถัดมา ได้แก่ ท่านเก็บเงินสดไว้ใช้ในยามขาดแคลนหรือยามฉุกเฉิน, ท่านมีวินัยการออมและแนะนำให้ผู้อื่นออมเงินเสมอ, ท่านฝากเงินสะสมทรัพย์ และน้อยที่สุด ได้แก่ ท่านสะสมธนบัตรที่ระลึกและเหรียญกษาปณ์ในเทศกาลต่าง ๆ ตามลำดับ

ด้านการลงทุน ภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับที่มีความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ท่านซื้อประกันชีวิต เพราะเป็นการวางแผนเรื่องค่าใช้จ่ายในการดูแลตนเองในอนาคตได้ รองลงมา ได้แก่ ท่านมีการวางแผนความเสี่ยงในเรื่องของการใช้จ่ายเกี่ยวกับการลงทุนต่าง ๆ ถัดมา ได้แก่ ท่านเลือกลงทุนกับสิ่งที่ให้ผลตอบแทนสูง แม้ว่าการลงทุนนั้นมีความเสี่ยงในการขาดทุนสูงก็ตาม, ท่านคิดว่า

การลงทุนในอสังหาริมทรัพย์เป็นการลงทุนที่มีผลตอบแทนในระยะยาว, ท่านลงทุนด้านการเงิน เช่น เงินออม ทรัพย์สิน เงินฝากประจำ สลากออมสิน เป็นต้น และน้อยที่สุด ได้แก่ ท่านมองเห็นผลตอบแทนที่คาดหวังที่จะได้รับจากการลงทุน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ด้านรายได้อื่น ๆ ภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับที่มีความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ท่านมีรายได้พิเศษจากส่วนแบ่งของยอดขาย รองลงมา ได้แก่ ท่านมีรายได้เสริมจากการทำางานอื่น ๆ นอกเหนือจากงานประจำที่ทำอยู่ ถัดมา ได้แก่ ท่านมีรายได้ที่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในแต่ละเดือน, ท่านมีรายได้เพิ่มเติมจากการทำงานล่วงเวลา (OT) และน้อยที่สุด ได้แก่ ท่านมีรายได้จากเงินปันผล ดอกเบี้ยต่าง ๆ ตามลำดับ

ด้านภาพรวม ภาพรวมอยู่ที่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับที่มีความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ด้านการลงทุน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านรายได้อื่น ๆ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก น้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการออม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของ นายหน้าอิสระสินเชื่อเพื่ออยู่อาศัยของกรณีศึกษานาครทหารไทย

จำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า เพศต่างกันมีการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของนายหน้าอิสระสินเชื่อเพื่ออยู่อาศัยของกรณีศึกษานาครทหารไทยไม่แตกต่างกัน ทุกด้าน ได้แก่ ด้านการออม ด้านการลงทุน และด้านรายได้อื่น ๆ จึงปฏิเสธสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จำแนกตามอายุ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อายุต่างกันมีการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของนายหน้าอิสระสินเชื่อเพื่ออยู่อาศัยของกรณีศึกษานาครทหารไทยแตกต่างกัน ได้แก่ ด้านการออม และอายุต่างกันมีการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของนายหน้าอิสระสินเชื่อเพื่ออยู่อาศัยของกรณีศึกษานาครทหารไทยไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านการลงทุน และด้านรายได้อื่น ๆ จึงยอมรับสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ระดับการศึกษาต่างกันมีการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของนายหน้าอิสระสินเชื่อเพื่ออยู่อาศัยของกรณีศึกษานาครทหารไทยไม่แตกต่างกันทุกด้าน ได้แก่ ด้านการออม ด้านการลงทุน และด้านรายได้อื่น ๆ จึงปฏิเสธสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของนายหน้าอิสระสินเชื่อเพื่ออยู่อาศัยของ

อภิปรายผลการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจ การวางแผนทางการเงินนายหน้าอิสระสินเชื่อเพื่ออยู่อาศัยของ
กรณีศึกษาธนาคารทหาร

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 25 – 30 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี รายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท สถานภาพสมรส มีจำนวนบุตร 1 – 2 คน มีพฤติกรรมวางแผนทางการเงิน ด้านผลตอบแทนที่จะได้รับอัตราดอกเบี้ย ด้านระยะเวลาการออมการลงทุน ระยะยาว (Long Term) ช่วงระยะเวลาเกิน 10 ปีขึ้นไป ด้านรูปแบบของการออมการลงทุน ฝากเงินที่ธนาคาร / สถาบันการเงิน ด้านเป้าหมายชีวิตเกษียณ เพื่อยามฉุกเฉินหรือเจ็บป่วย สอดคล้องกับชนชั้นทางสังคม ต้นสถาวิรัฐ (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของพนักงานบริษัทหน้าเขียน ในเขตกรุงเทพฯ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี สถานภาพสมรส การศึกษาระดับปริญญาตรี รายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 25,001 – 35,000 บาท กรอบระยะเวลาการออมเงินระยะยาวการลงทุนระยะยาว ซึ่งจะเห็นว่า ช่วงอายุวัยทำงาน รายได้ ระยะเวลาการออม มีอิทธิพลในการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ

2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมวางแผนทางการเงินของนายหน้าอิสระสินเชื่อเพื่ออยู่อาศัยของกรณีศึกษา
ธนาคารทหารไทย

ผลการศึกษาพบว่า การวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของนายหน้าอิสระสินเชื่อเพื่ออยู่อาศัยของกรณีศึกษาธนาคารทหารไทย พบว่า ระดับที่มีความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ด้านการลงทุน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านรายได้อื่น ๆ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการออม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ ชีรพัฒน์ มีอำพล (2557) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการออมที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ กรณีศึกษากลุ่มคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ ด้านการลงทุน เพราะการลงทุนถือเป็นการเพิ่มมูลค่าของเงิน ทำให้ผู้ลงทุนได้รับผลกำไรหรือผลตอบแทนจากการลงทุน ซึ่งทำให้ผู้ลงทุนมีรายได้ในรูปแบบดอกเบี้ย เงินปันผลต่าง ๆ ตลอดจนทำให้เงินมีความงอกเงย สร้างความมั่นคง ทำให้ผู้ลงทุนสามารถบรรลุตามเป้าหมายในอนาคตได้

3. เพื่อค้นหารูปแบบการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสม

ผลการศึกษาพบว่า นายหน้าอิสระสินเชื่อเพื่ออยู่อาศัยของธนาคารทหารไทยที่มีปัจจัยลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน ได้แก่ อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และจำนวนบุตร มีการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณแตกต่างกัน สอดคล้องกับชฎาพร คุณชื่น (2558) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มประชากรที่มีการวางแผนทางการเงิน โดยมี รายได้ต่อเดือน การศึกษา และจำนวนบุตร ต่างกัน ทำให้การวางแผนทางการเงินต่างกัน ซึ่งการบริหารจัดการเงินหรือรายได้ที่ได้นั้น และใช้เงินนั้นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเป็นสิ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายทางการเงินได้ ความสามารถในการหารายได้ของบุคคล แต่ละช่วงชีวิตจะแตกต่างกัน ดังนั้น บุคคลจึงต้องวางแผนการเงินให้สอดคล้องกับช่วงอายุ รายได้ และภาวะความรับผิดชอบที่มีอยู่ เพื่อให้ทุกช่วงชีวิตมีเงินใช้จ่ายอย่างเพียงพอและต่อเนื่องกับลักษณะการเงินในแต่ละช่วงของครอบครัว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อมูลจากผลวิจัยที่ได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของนายหน้าอิสระสินเชื่อเพื่ออยู่อาศัยของกรณีศึกษาธนาคารทหารไทย เพื่อให้สามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล
2. นำไปต่อยอดทางการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษา วิจัย หาปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ อื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงิน การตัดสินใจวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ ความรู้ทางการเงินส่งผลต่อการจัดสรรเงินออมและการควบคุมค่าใช้จ่าย เป็นต้น
2. ศึกษาความสัมพันธ์ของการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ เพื่อให้ทราบความสัมพันธ์ของปัจจัยได้อย่างชัดเจน
3. ศึกษาเชิงลึก สัมภาษณ์ เน้นเจาะจงในประเด็นเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมอย่างละเอียดมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรณิกา วาระวิชนี. (2560). ความรู้ทางการเงินและความอยู่ดีมีสุขทางการเงินของพนักงานในสถาบันการเงินกรณีศึกษาจากพนักงานธนาคารไทยพาณิชย์. คณะบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน. (2558). กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). การออมเงิน. สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. กรุงเทพฯ: กระทรวงการคลัง.

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2560). การใช้ SPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สามลดา.

ชนิษฐา ต้นสถาวิรัฐ. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของพนักงานเครือข่ายหน้าเคาน์เตอร์ในเขตกรุงเทพฯ. กลุ่มวิชาการการเงิน. คณะบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

เข็มเพชร เจริญรัตน์. (2558). การเงินธุรกิจ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ชฎาพร คุณชื่น. (2558). การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร. สาขาการเงินและการธนาคาร. คณะบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ญาดาวัลยานนท์ และศนิพันธ์ สุวรรณหงษ์. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมการเกษียณอายุของข้าราชการและลูกจ้างสังกัดสำนักงานเขตบางซื่อกรุงเทพมหานคร. คณะวิทยาการจัดการ, สาขาวิชาการจัดการ. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ณัฐผล ไท สุทธิเสริม. (2560). การเป็นผู้ประกอบการ. [ออนไลน์]. เข้าถึงข้อมูลวันที่ 2 กันยายน 2563. เข้าถึงได้จาก: <https://sites.google.com/site/natpatai24456/hnwy-thi2-kar-xxm>.

ณัฐพล นิมมานพัชรินทร์. (2558). การวางแผนทางการเงิน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บพิธการพิมพ์.

ดุจดาว บุญขวาง. (2561). การออมเพื่อการเกษียณอายุของประเทศไทย. เข้าถึงข้อมูลวันที่ 2 กันยายน 2563. เข้าถึงได้จาก: <https://sites.google.com/site/prakopkarnn/home/--2/2-6-rup-baeb-kar-xxm-pheux-kar-kesiyn-xayu-khxng-prathesthiy>.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2558). วางแผนเกษียณ. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.

ธงชัย ศรีวรรณนะ. (2557). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณ. คณะบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธีรพัฒน์ มีอำพล. (2557). **ความรู้ทางการเงินและพฤติกรรมออมที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ** กรณีศึกษากลุ่มคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ธีระภัทร์ เอกผาชัยสวัสดิ์. (2556). **ประชากรศึกษา**. เข้าถึงข้อมูลวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2563. เข้าถึงได้จาก: <http://computer.pcu.ac.th/emoodledata/19>.

ธัญยาภรณ์ วัฒนสิทธิ์. (2560). **ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณของบุคลากรในกระทรวงอุตสาหกรรม**. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นครินทร์ เจียวสว่าง. (2558). **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมเพื่อวัยเกษียณ: กรณีศึกษาข้าราชการกรมโยธาธิการและผังเมือง**. ปริญญาตรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ. คณะเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เนษพร นาคสีเหลือง. (2557). **ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่**. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. วิชาการบัญชี. คณะบริหารธุรกิจ. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

บุญรุ่ง จันทน์นาค. (2560). **การออม**. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.

พัฒน์ ทองพึ้ง. (2555). **การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ** กรณีศึกษาเฉพาะครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. นทบุรี: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

รัชนิกร วงศ์จันทร์. (2555). **การบริหารการเงินส่วนบุคคล**. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.

ศิรินุช อินละคร. (2556). **การเงินบุคคล = Personal finance**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน. (2558). **หลักการออม**. ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (ศคง.). กรุงเทพฯ: ธนาคารแห่งประเทศไทย.

สถาบันพัฒนาบุคลากรธุรกิจหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2556). **การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล**. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาบุคลากรธุรกิจหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.

สถาพร อานา. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของบุคลากรวิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ. ศิลปศาสตรบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. อดิตรีตต์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตรต์.

สิริลักษณ์ วรรณกุล. (2558). พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของผู้มีเงินได้อายุระหว่าง 22-60 ปี ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. วิทยาลัยบัณฑิตศึกษากิจการจัตรการ. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เสรี วงษ์มณฑา. (2558). กระบวนการการบริหารการตลาดและการสื่อสารการตลาด. วารสารวิชาการ. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

อรุณี นุสิทธิ. (2557). การวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

